

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr. 24 (1469) 1985 m. birželio 19 d.

Melbourne

XXX METAI

Lietuvos krikščionybės 600 m. sukakties

paminėjimas

Vadovauja vysk. P. Baltakis OFM. Koordinuoja kun. K. Pugevičius

GARBES KOMITETAS

Kard. J. Bernardin, arkiv. P. Marčinkus, arkiv. J. Bulaitis, arkiv. P. A. Salatka, vysk. V. Brizgys, vysk. A. Deksnys, kun. D. Petraitis MIC, dr. St. Bačkis, St. Lozoraitis, jun.

CENTRINIS KOMITETAS

Pirmininkas dr. L. Sidrys.

Jeina pagrindines lietuvių organizacijos ir institucijos: Pasaulio Liet. R.K. Kunigų Vienybė, JAV Kunigų Vienybė; Lietuvių Ekumeninis Būrelis; Anglijos, V. Europos, Pietų Amerikos, Australijos vienybės bei centrai; Pasaulio Liet. Bendruomenė, JAV LB Krašto Valdyba, Kanados LB Krašto valdyba ir kitų kraštų lietuvių bendruomenių valdybos; Amerikos LRK Federacija, Skautų Sąjunga, Ateitininkų Federacija, Lietuvos Vyčiai, Neo Lituanų Korporacija, Liet. Saulių Sąjunga, LK Mokslo Akademija, Sv. Kazimiero Kolegija, Lietuvių Istorijos Draugija; Pa-

saulio LK Moterų Sąjunga, JAV LK Moterų Sąjunga, Kanados LK Moterų Sąjunga; Sv. Kazimiero Seserys, Sv. Pranciškaus Seserys, Nekalto Prasidėjimo Seserys, Nukryžiuotojo Jėzaus Seserys; Tėvai Jėzuitai, Tėvai Marijonai, Tėvai Pranciškoniai, Tėvai Saleziečiai; Pasaulio Liet. Jaunimo Sąjunga, Religinė Salpa; Darbininkas, Draugas, Dirva, Tėviškės Ziburiai, Observer. Sąrašas atviras.

VYKDOMASIS KOMITETAS

Jonas Kavaliūnas pirmininkas, Dr. Adolfas Damušis I vicepirmininkas, Vaclovas Kleiza II vicepirmininkas, Dr. Linas Sidrys vicepirmininkas ypatingais reikalais, Aleksandra Likanderienė sekretorė, Viktoras Naudžius finansai, kun. Kazimieras Pugevičius informacija, Dr. Vytautas Vardys istorinio veikalo redaktorius, kun. A. Saulaitis, SJ ir seselė Ignė Marijošiūtė religinė programa, Vytautas Radžius - meninė programa, Loreta

Stukienė - jubiliejinis medalis, Jonas Adomėnas - jubiliejiniai pašto ženklai, Dalia Gotceitienė - kelionių reikalai, Saulius Kuprys - teisinis patarėjas.

1986 M. — LIETUVIŲ DVASINIO ATSINAUJINIMO METAI

1985 m. sausio 26 d. įvyko pirmasis Centrinio Komiteto pasitarimas ruošiantis minėti Lietuvos krikščionybės 600 metų sukaktį.

Pabrėžta: svarbiausia kelti šios šventės esmę - krikščionybės priėmimą. Jai pasiruošti ugdyti lietuvių krikščioniškąjį sąmoningumą. Iškilms Romoje ir kiti šventės minėjimai tebus kulminacinis taškas tikro, gilaus, nuoširdaus dvasinio atsinaujinimo.

Turime ir atpažįstame savo ir visos Tautos Viešpatį, ir tik su Jo Apvaizdos pagalba galime padėti persekiojamiems tikintiesiems Lietuvoje.

Vyskupo Informacija

tautų tebėra sovietiniame kalėjime. Tam ji panaudoja visas galimas progas, kad Lietuvos klausimas nuolat būtų gyvas pasaulinėje viešumoje. Ji beldžiasi į Jungtinių Tautų delegacijų duris, dalyvauja per savo atstovus tarptautinėse konferencijose, lanko atsakingus pareigūnus, informuoja pasaulinę spaudą, rengia demonstracijas ir t.t. Visa tai vyksta toli nuo Lietuvos, tačiau jos kalėjimo viršininkai tai mato ir girdi".

Rodosi, kad nieko geresnio ir išgalvoti negalėtumėm, kaip tik parodyti pasauliui, kad lietuvių tauta dar gyva ir nori laisvės. Tai gi, nors ligšioliniai tinklai ir tušti, vilties nepraraskime. Turime juos toliau dar giliau leisti. Atrodo, kad tėvynėje, kad ir sunkiomis priespaudos sąlygomis, tauta išliks gyva, nors ir smarkokai sužalota. O kaip su išeivija?

Atsakymas nelinksmas. Į šį klausimą bando atsakyti ir lietuvių išeivijoje išlikimo klausimą bando atsakyti paskutinis mus pasiekęs žurnalas "Pasaulio Lietuvis" Nr. 5. Nėra optimistiški ten paskelbti rašiniai: vedamasis (Br. Nainio) "Beliko tik trylika šimtų" ir kiti, kurie buvo skaityti JAV LB Svetimo tarybos suruoštos svarstybose Čikagoje 1985. IV. 14. Pagrin-

(Nukelta į 2 psl.)

LIETUVIAI PASAULYJE

— Olandijoje Amsterdamo mieste Rytų Europos Institutas surengė studijų seminarą 45 metų sukaktimi nuo sovietinės invazijos į Pabaltijo valstybes. Seminare pranešimą pateikė ten gyvenantis lietuvis žurnalistas Izaokas Kaplanas, kuris papasakojo jam asmeniškai žinomas invazijos įvykius. Seminaro dalyviams vaizdžiai nušvietė kaip buvo surežisuota valstybes teatre Lietuvos įjungimo į Rusiją komedija. Po šios komedijos prasidėjo lietuvių tautos tragedija ir šios tragedijos ryškiausias epizodas, kuris atskleidė vieną šios tragedijos įvyki - Romo Kalantos susideginimas. Tas 19-os metų jaunuolis, Lietuvos sūnaus protestas liudija, pažymėjo Kaplanas, kad jokia Rusijos priespauda nenuslopina lietuvių laisvės dvasios.

— Lietuvių Moterų Klubų Federacijos skyrius New Havene surengė Connecticuto valstijoje gyvenančių lietuvių menininkų kūrinų parodą. Čia savo rodimus išstatė Vytautas Ignas, Paulius Lantuchas, Giedrė Montvilienė, Dalia Ramanauskaitė ir Nijolė Židonytė. Išskirtiną dėmesį į parodą atkreipė ir ją palankiai įvertino vietos amerikiečių spauda.

— Trinitorių vienuolijos vadovybė Baltimorėje, susipažinusi su Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos platinama dokumentine medžiaga apie Lietuvos katalikų Bažnyčios persekiojimus, įsijungė į pagalbą teikimą Lietuvos tikintiesiems.

— Lietuviškojo gyvenimo vienas svarbiausiųjų šių metų įvykių bus Mokslo ir Kūrybos simpoziumas Čikagoje lapkričio 27-30 dienomis. Mokslinė programa bus plati ir įvairi. Darbai vyks įvairiose sekcijose, apimant griežtuosius mokslus, technologiją, architektūrą, mediciną, humanitarinius ir socialinius mokslus. Simpoziumo tikslas yra suburti laisvojo pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos darbuotojus, kurių yra virš 2.000, suteikti jiems progos pasidalinti žiniomis apie mokslo ir kūrybos pažangą laisvuose kraštuose, sustiprinti tarpusavio ryšius, suartėti su lietuvių visuomene, atskleisti ką lietuvių įvairiuose universitetuose atsiekė mokslo ir kūrybos srityje.

— Čikagoje iš spaudos išėjo Stasės Vanagaitės - Petersonienės redaguota knyga "Kunigas Alfonso Lipniūnas". Tai atsiminimų apie kun. Lipniūną rinkinys. 1945 m. po Stuthofio nacių koncentracijos stovyklos kančių mirusį kunigą Lipniūną prisimena įvairūs jį pažinę asmenys - moksleiviai ir studentai, kultūros veikėjai ir intelektualai, kunigai. Atspausdinti atsiminimai ne tik atskleidžia didžią, taurią ir šventą kunigo Alfonso Lipniūno asmenybę, bet taip pat duoda pajusti jo dvasinę įtaką žmonėms, kurie turėjo progos jį sutikti ir pažinti. Šią knygą apie kunigą Lipniūną išleido Čikagoje veikianti Svėkšniškių draugija.

— Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir kitų organizacijų pavedimu, Italijos Lietuvių Bendruomenės pirm. prelatas Vincas Mincevičius pasiuntė Italijos užsienio reikalų ministeriui Andreoti išsamią dokumentinę medžiagą apie Lietuvos dabartinę padėtį ir prelatas Mincevičius prašė, kad ta medžiaga būtų perduota Italijos delegacijai dabar Otavoje vykstančioje tarptautinėje konferencijoje žmogaus teisių klausimais.

— Lilija Šukytė - Bavarijos Operos solistė, neseniai aplankiusi Čikagos ir Bostono lietuvius su koncertais, dabar dainavimą dėsto Aus trijos Graco universitete ir toliau dainuoja operoje.

Mūsų lietuviškieji rūpesčiai

UŽMETAME TINKLUS. BET ZUVŲ MAŽAI TESUGAUNAME

Zvejai, užmesdami tinklus, visada nori daugiau žuvies ištraukti. Tas pats yra ir mūsų lietuviškosios išeivijos pastangomis kovoti dėl Lietuvos laisvės ir išlaikyti tautišką gyvybę. Tačiau ne visada šios mūsų pastangos būna sėkmingos ir gal dažniau nesėkmingos. Vis dėlto spaudoje, per radijo valandėles ir ypač per veiksnių ruošiamas konferencijas mes dažnai būname vienašališki: parodome tik gerąją medalio pusę, nutylėdami antrąją - sunkumus bei nesėkmes. Vengiame pažiūrėti pavojams į akis ir dažnai, it tas dykumų paukštis štrausas, matydamas, kad neišvengs prazūties, nenorėdamas jos savo akimis matyti, įkiša savo galvą į smėlį.

O tačiau turime kalbėti ir apie nesėkmes, kad žinotumėm kas taisytina, kuria kryptimi turime savo veiklą ir finansus kreipti. Tai gi ir šis rašinėlis nebus mūsų "laimėjimų" išskaičiavimas, greičiau nesėkmių.

Pirmiausia didžiausias tikslas — kova dėl Lietuvos laisvės. Nuo 1940 metų, taigi per 45 metus, mes dėl jos neatlaidžiai kovojame, nuolat "užmesdami tinklus", tačiau "zuvų" nesugavome. Nereikia betgi

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

kaltinti mūsų politinius vadovus. Vieni iš mūsų ano meto Lietuvos vairuotojus apšaukia "kvailliais", "neišmanėliais", net "išdavikais". Taip, galima juos kai kuo apkaltinti. Bet juk buvo tokios apstovos, kad ir geriausi vadai nebūtų galėję išlaikyti nepriklausomybės. Tas pats ir išeivijoje. Nei mūsų veiksniai, nei kas kitas negalime išvaduoti Lietuvos. Šiuo metu išvadavimo viltis yra tokia menka, kad apie ją netenka nė kalbėti. Nesimato, kad artimoje ateityje būtų geriau. Tai kasgi daryti? Į šį klausimą teisingai atsako kanadiškių "Tėviškės Ziburijų" 1985. V. 21 redakcinio rašinio autorius (dr. Pr. Gaida): "Išeivija, matydama savo tėvynę Lietuvą sovietiniame kalėjime, negali nurimti. Neturėdama fizinės jėgos, ji negali sugriauti sovietinio kalėjimo sienų, tačiau ji turi pakankamai jėgų belstis į galingųjų duris ir priminti, kad tautų laisvėjimo laikais visa eilė

Mūsų lietuviškieji rūpesčiai

(Atkelta iš 1 pusiapio)

dinė mintis tokia: prieš 35 m. li-tuanistinėse mokyklose mokėsi dau-giau kaip 5.000 mokinių, dabar be-liko 1.324. Žinoma, labai mažai. Svarstybų dalyviai buvo labai iš-mintingi ir siūlė lietuviybės išlai-kymui įvairias priemones, tačiau beveik visi jų dalyviai sustojo prie lietuviško auklėjimo šeimoje. Mes taip pat prie jų jungiamės, žino-dami iš asmeniškios patirties, kad nėra sunku išmokyti lietuvių kal-bą vaikams šeimoje, kurioje tėvai kalba lietuviškai. Taigi jaunų šei-mų tėvai tekalba gimtąja kalba — ir jų vaikai ja kalbės. O tada ir lietuviybę perduoti ateinančioms kartoms bus didesnė galimybė. Lie-tuviškame tinkle šioks toks žuvelių skaičius bus "sugautas".

Visai mūsų veiklai reikia lėšų. Ir reikia daug. Turime išlaikyti be-veik valstybines institucijas, o ne-turime valstybės bei privalomų mo-kesčių. Tiesa, Lietuvių Fondo 3 milijonų kapitalas gera pradžia. Turime galvoje jo nušimčius, ski-riamus lietuviškai veiklai. Bet tik pradžia, tik dalis. Dar reikia daug pajamų gauti iš kitur. Vien tos varganos lituanistinės mokyklos tėvams ir Lietuvių Bendruomenei atsieina apie \$ 200.000 kiekvienais metais. Tiesa, turime daugybę pra-turtėjusių lietuvių, bet jų milijonai ar šimtatūkstantinės dolerinės lie-tuviškai veiklai yra dažniausia "už siūtos". Ir su geriausiu tinklu ne-ištrauksi. Negeriau ir su viduri-niųjų, jaunesne karta. Lietuvių bei kapitalus vis dar telkia "našlės skatiko" keliu pensininkai. Pasi-teiravus fonduose, laikraščių ad-ministracijose, knygų leidyklose, paaiškėja, kad mažiausia aukoja lietuviybės labai Floridos ir Va-šingtono lietuviai. Pirmoje koloni-joje gyvena daug turtuolių, antro-je - aukštus atlyginimus gaunančių vidurinės kartos lietuvių intelek-tualų. Bet lietuviški tinklai ten tik "katino ašaras" tesugauna.

Nėra abejonės, kad iš visų lie-tuvių pas mus turtingiausi yra Amerikos gydytojai. Jie daug dir-bo, ilgai mokėsi, taigi nenuostabu, kad daugiausia uždirba. Ir mes jiems jų pelnyto uždarbio nepa-vydime. Savo laiku kai kurie jų buvo ir dabar tebėra labai pozity-vūs veikloje ir dosnūs aukotojai. Apie tai rašo vienas jų pačių atsto-vų - dr. Kazys Ambrozaitis "Me-dicinos" žurnalo š.m. Nr. 1 Štai jo žodžiai: "Iš 600 aktyvių lietuvių gydytojų JAV ir Kanadoje vos a-pie 10 nušimčių aktyviau reiškia-si lietuvių organizacijose. Vasa-

rio 16 šventės metu aukotojų są-rašuose matosi vos keli ar kelio-lika gydytojų. Balso aukotojų są-rašuose irgi keletas gydytojų su skurdžia 10 dol. auka. Tik kelios pavardės su 100 iki 500 dol. auka. Tas pats ir su kitų fondų aukoto-jais. O Vasario 16 minėjimuose ar-ba tik keletas, arba nė vieno gy-dytojo". Vadinasi, ir čia užmesti tinklai tik smulkiąsias žuveles te-sugauna.

Turime jau viename Čikagos universitete Lituanistikos katedrą. Tai beveik mūsų "universitetas".

Trėmimų minėjimas

Vigilija prie šv. Pauliaus angli-konų katedros buvo suruošta trė-mimų dieną birželio 14-tą, vidu-dienį. Pabaltiečių jaunimas išda-lino tūkstančius gerai paruoštų bro šiūrų apie pabaltiečių trėmimus ir sovietų nusikaltimus. Tuo pačiu metu visose Australijos valstijų sostinėse vyko panašios vigilijos.

Lietuviškomis pamaldomis bir-želio 16-tą šv. Jono bažnyčioje mi-nėjome trėmimus. Organizacijų vė-liavos su garbės sargybomis žengė į bažnyčią, Parapijos chorui gie-dant išpūdingas giesmes. Skaity-mus atliko A. Bakaitis, aukas prie altoriaus atnešė tautiniais rūbais pasipuošusios ponios - E. Balčiū-nienė, J. Vingrienė, M. Žiogienė. Tautos Fondo užprašytas šv. Mišias už lietuvių tremtinius, žuvusius Sibire ir Rusijos kalėjimuose, au-kojo kun. Dr. Pr. Dauknys ir tarė žodį. Pamaldos buvo baigtos cho-rui giedant Requiem aeternam — Amžinąjį atilsį.

Pabaltiečių Tarybos suruoštą bendrą Trėmimų minėjimą Lietu-vių Namuose pradėjo Tarybos pir-mininkas Algimantas Žilinskas, pa-teikęs statistinių duomenų kiek bu-vo ištremta nekaltų žmonių iš Es-tijos, Latvijos ir Lietuvos pirmai-siais ir vėliau sekusiais trėmimais. Pabaltiečių bendruomenių pirmi-ninkus pakvietė ant scenos uždegti ten esančias žvakutes žuvusių trem-tinių pagerbimui, jaunimas atne-šė ant scenos tautines vėliavas ir visi sustoję tylos minute pasimel-dė už mirusius tremtinius. Prakal-bą tarė Federalinis Viktorijos se-natorius David John Hamer D.S.C., pareiškė, kad Pabaltiečių trėmimai yra baisus sovietų nusikaltimas. Pavergtųjų negalime išlaisvinti ka-ru, bet iškelti sovietų nusikaltimus, nes dar daugelis australų nesupran-ta sovietinio komunizmo. Viktori-jos parlamentaras Mr. Tanner at-

Finansiškai nepigus reikalas. 750 tūkstančių (su priedais) ir visas milijonas. Nepaprastai didelis pi-nigas išeivijos lietuviams. Bet lė-lėsos, nutraukiant jas nuo kitų la-bai svarbių lietuviškų reikalų, bū-siančios sutelktos. Yra dėstytojai, patalpos, telkiamos mokslo priemo-nės ir kt. O kaip su studentais? Kiek jų toje katedroje mokosi. Ar pateisinamos tokios didelės inves-tacijos?

Ach, daug kur mūsų tinklai bū-na tušti, ypač politiniuose ir jau-nimo reikaluose. Tačiau, kaip pra-džioje minėjome, vis dėlto reikia ir toliau juos leisti.

Melbourne

stovavo Viktorijos Parlamento Opo-zicijai ir pabrėžė, kad sovietai vi-sur žudo žmones, kaip šiandieną Afganistane. Australijoje žmonės galvoja, kad Rusijoje yra teisėta valdžia, bet ten tik žudikų gauja. Pabaltiečių trėmimai mus išgąsdi-na. Laisvės kaina yra amžinai bu-dėti. Viena mergaitė perskaitė iš-trauką iš "Frozen Inferno" - Dr. Dalės Grinkevičiūtės - Sibiro kan-kinės liudijimo ištraukas.

Bendruomenių pirmininkam už-gesinus žvakutes ir jaunimui išne-šus vėliavas, meninę dalį pradėjo dvi estaitės pasipuošusios tauti-niais rūbais ir švelniais balseliais padainavo porą estų dainų. Lat-vaitė pianistė profesionaliai pas-kambino melodingą kūrinių. Dainos Sambūris, diriguojamas Birutės Prašmutaitės, pianinu palydint Da-nutei Levickienei, padainavo Mal-dą, Anoj pusėj Nemunėlio ir Mūs tautos žemelė. Tarybos pirm. A. Žilinskas visiems padėkojo ir tuo baigtas minėjimas. Dalyvavo virš 300 žmonių, didžioji dauguma lie-tuviai. Visa programa buvo pra-vesta anglų kalba.

Garbės svečiai buvo pavaišinti Moterų seklyčioje užkandėliais ir kavute. Minėjimas buvo išpūdin-gas, sklandžiai prarastas, progra-ma ne perkrauta, užtruko tik virš valandos, sustiprinęs dirbti ir ko-voti, kad Estija, Latvija ir Lietu-va vėl būtų laisvos ir nepriklaui-somos valstybės!

PD

NAUJI LAUREATAI

Amerikos Lietuvių Bendruome-nės kasmet skiriamų kultūros pre-mijų įteikimo šventė šiais metais įvyko gegužės mėnesį Clevelande. Pati didžiausia - trijų tūkstančių dolerių premija - buvo paskirta poetui Alfonsui Nykai - Niliūnui už jo jau baigiamą spausdinti po-ezijos rinkinį "Žiemos Teologija". Kultūros darbuotojų - tūkstančio dolerių premijos paskirtos dr. Juo-zui Girniui ir Lietuvių Enciklope-dijos leidėjui Juozui Kapočiui. Kū-rybinės premijos šiais metais atite-ko muzikui Dariui Lapinskui už teatrinę veiklą ir muzikui Vytau-tui Marijošui už muzikinę veik-lą. Dailės premija buvo paskirta skulptoriui Vytautui Kašubai. Pre-mijos buvo taip pat paskirtos trim Amerikos lietuvių radijo progra-mom. Amerikos Lietuvių Bendruo-menė kultūros premijas pradėjo skirti prieš penkerius metus.

LRTV

Įvykiai

● **Canberra.** Užsienio reikalų ministeris Mr. Hayden kovo 5 d. potvarkiu draudžia Australijos par-lamentarams ir senatoriams lankyti Laisvosios Kinijos respubliką su ten gyvenančiais 20 milijonų kiniečių, nes Australijos valdžia pripažįsta tik komunistų valdomą Kiniją. Liberalų parlamentaras Mr. Brown vis tik išdrįso lankyti ne komunistų valdomą Kiniją, ir bir-želio 16 d. išskrido į Laisvosios Ki-nijos respubliką ir jos sostinę Tai-vaną.

● **Melbournas.** Teisme jury ko-misija iš 7 vyrų ir 5 moterų paga-liau po 8 dienų svarstymo birže-lio 13 d. priėjo išvados, kad komu-nistas Norm Gallagher, 53 m. am-žiaus, Statybos darbininkų fede-racijos generalinis sekretorius, ras-tas kaltas 20 kaltinimų neteisingai ėmęs pinigus. Tas teismas tęsėsi net keturis mėnesius ir nuteista-sis uždarytas į kalėjimą, kai už pripažintus nusikaltimus gali būti išlaikytas apie pora metų kalėji-me. Jo advokatas pranešė, kad pa-teiks apeliaciją.

● **Australijoje** iki šiol valdžiai taksų kolekoriai buvo tik garažai, surinkdami dideles taksas valdžiai už benziną, dabar pagal naują pro-jektą taksas rinkti bus įpareigoti ir krautuvinkai už vartojamas prekes.

● **Canberra.** Gyvenamųjų na-mų statybos pramonės apžvalga skelbia, kad vis sunkiau įsigyti namus, kylant kainoms ir paskolų procentams. Tik Canberroje, jei šeimoje du dirba, įstengia geriau tvarkytis. Namų kainų vidurkis Sydnejuje yra \$ 85.800, Canberro-je \$ 84.100, Adelaidėje \$ 69.000, Melbourne \$ 68.200, kiek mažiau Brisbanėje, Hobarte, Perthe. Tos apžvalgos daviniais Canberroje vi-dutiniškas dviejų dirbančių šeimoms savaitinės pajamos yra \$ 720, tai \$ 250 daugiau negu Sydnejuje. Can-berroje Federalinė valdžia daugiau padeda vaikų globos programai, kai šeimoje abu tėvai dirba.

● **Roma.** Ali Agca, kuris šovė į Popiežių Joną Paulių 1981 m. gegužės 13 d. Šv. Petro aikštėje Romoje ir nuteistas Italijos teismo iki gyvos galvos, dabar teisme kaip liudininkas Romoje pareiškė, kad Popiežiaus nužudymo įsakymą davė Sovietų ambasada Bulgarijos sostinėje Sofijoje. Jis išvardijo tris bulgarus diplomatus, kurie dabar teisiama. Sovietų ambasados I sek-retorius davė tris milijonus vokiš-kių markių (apie vieną milijoną ir 900.000 dolerių) už Popiežiaus nu-šovimą. Teismas dar tebesitęsia.

● **Melbournas.** "The Age" dien-raštis VI. 14 laidoje pateikė "In Memoriam" skyrelyje "Pabaltiečių Viktorijos Tarybos pranešimą Est-tų, Latvių ir Lietuvių Bendruome-nių vardu: Atminčiai maždaug 600.000 Estijos, Latvijos ir Lietu-vos patriotų, ištremtų į Sibiro kon-centracijos stovyklas 1941 m. bir-želio mėnesį ir po karo 1944-1952 m. Kremliaus valdovų įsakymu, su-jėga okupavus Pabaltijo valstybes. Daugumas ištremtųjų jau nieka-dos nebesugrįžo į savo gimtuosius kraštus. Visuomet juos prisimena jų tautiečiai. Vigilija šiandieną prie šv. Pauliaus katedros 12-15 val."

● **Užsienio spauda** informuoja apie naujas civilių gyventojų žu-dynes Afganistane. Sovietų kariuo-menė keršydama už paramą lais-vės kovotojams Lagham provin-cijoje nusiaubė kelis kaimus. Su-šaudė virš tūkstančio žmonių — vyrus, moteris ir vaikus, kaimus sudegino. Kiek anksčiau toje pro-vincijoje išžudė 300 vieno kaimo gyventojų.

T E V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straips-nius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų tu-rinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

SLIBINO NEPRARYTI

Visą birželio mėnesį minime šturpiuosius mūsų lietuvių tautos įvykius, trėmimus į Sibirą. Dėkojame ir Viešpaties Apvaizdai, kuri mus išveda į laisvą pasaulį nuo Raudonojo slibino nasrų, kaip prari jo mūsų brangiąją Tėvynę Lietuvą. Išvedė, kad kiekvienas pagal savo sugebėjimus ką nors padarytume dėl Tėvynės Lietuvos. Kaune prie Nežinomo kareivio kapo stovėjo aukuras su lotynišku įrašu: Redde quod debes - Atiduok, ką privalai savo Tėvynei Lietuvai!

Nė vienas nėra įpareigotas kentėti bet kokiose sąlygose. Nuo pat ankščiausių laikų buvo perduoti Kristaus žodžiai: "Kai jus persekios viename mieste, bėkite į kitą". Visiškai yra aišku, kad yra teisėta išvengti kentėjimų galimybes. Taip ir šv. Juozapas gavęs apreiškimą, tuojau: "Atsikėlęs nakčia pasišėmė Kūdikių ir jo Motiną ir pasitraukė į Egiptą. Ten jis prabuvo iki Erodo mirties". Tuo pabėgimu buvo Dievo mintis apsaugoti Kūdikių būsimai jo misijai, kuri tačiau buvo baisi kančia, mirtis ant kryžiaus, kad atsisteistų Dievui už žmonių nuodėmes ir savo prisikėlimu iš numirusių jiems atvertų Dangų. Taip ir šv. Paulius dėl tolimesnės savo misijos turėjo išvengti suėmimo: "Damaske karaliaus Areto etnarchas saugojo damaskiečių miestą, norėdamas mane suimti, bet aš buvau pro langą nuleistas pintinėje per mūrą ir tik taip ištrūkiau iš jų nagų" (2 Korint. 11,32-33).

Kada šv. Paulius be teismo buvo viešai mušamas ir įmestas į kalėjimą, jis protestavo ir atsisaukė į imperatorių, nes savo gimimu buvo Romos pilietis. Atsimenam ir Pauliaus reakciją, kai vyriausias kunigas Ananijas įsakė ten stovintiems smogti Pauliui per burną. Tuomet Paulius tarė: "Tau smogs Dievas, tu, nubaltinta siena! Tu čia sėdi, kad mane teistum pagal Įstatymą, o liepi mane mušti prieš Įstatymą". Šv. Jonas savo Evangelijoje perduoda ir Kristaus reakciją, kai buvo užgautas: "Kai vienas iš vyriausiojo kunigo tarnų smogė Jėzui per veidą, Jėzus jam tarė: "Jei pasakiau netiesą, įrodyk, kad tai netiesa, o jei tiesa - kam mane muši?" Kitu atveju fariziejai piktai žiūrėjo ar Kristus tik neims gydyti luošo žmogaus, bet Kristus matydamas jų mintis tarė: "Ar leistina subatoje daryti verčiau gera, ne gu bloga; verčiau išgelbėti gyvybę, negu pražudyti?" Tai rodo tikrą Jėzaus nurodymą krikščionims bandyti nugalėti kito kentėjimus ar dalintis kito skausmais.

Toks kentėjimų solidarumas yra aiškus: "Jei kenčia vienas narys, su juo kenčia ir visi nariai. Jei kuris narys pagerbiamas, su juo džiaugiasi visi nariai", - skelbė šv. Paulius korintiečiams. Taip priklausymas Kristui ir jo Kūnui, išgelbsti žmogų nuo izoliacijos, atsiskyrimo. Esame kviečiami džiaugtis su besidžiaugiančiais, verkėti su verkiančiais, kad prisimintum kalinius, tar si patys būdami kaliniais. PD

GORBAČEVO KORTOS

Rašo Dr. J. Kunca

Pereitą savaitę Gorbačev atvertė kai kurias jo kortų kaladės kortas. Likusios kol kas lieka tik jam zinomos.

Savo viešam pranešime jis pareiškė, kad dabartinė vadovybė yra nepatenkinta krašto industrijos ir žemės ūkio stoviu ir imsis sekančių priemonių jo pakeitimui: 1) sumoderninti ir išnaudoti esamus fabrikus, vietoj leisti pinigų naujų statymui, 2) suteikti daugiau laisvos iniciatyvos jų vadovybėms, 3) leisti suvartoti didelę dalį pelno mašinų atnaujinimui - pagerinimui ir darbininkų atlyginimo pakėlimui, 4) siekti maisto gamybos pakėlimo, kad nereikėtų jo importuoti. Čie nepaaiškino, kokių priemonių bus imtasi, 5) tęsti apsiginklavimo lenktynes.

Nepasigailėjo viešai papeikti keturius įvairių industrijos šakų ministrus dėl jų nesugebėjimo. Tai retai daroma Sovietų Sąjungoj ir gali reikšti jų pakeitimą kitais, Gorbačev parinktais asmenim.

Kiek ankščiau Kremliaus vadas įvedė alkoholio pardavimo kontrolę ir pasirašė sutartį su Lenkija dėl bendros sienos uždarymo panaikinimo.

Kad Gorbačev bus priverstas griebtis permainingų buvo lengva iš anksto atspėti, nes vidaus ir tarptautinė padėtis jį verčia tai daryti, nežiūrint jo, nei jo politbiuro palinkimo jėga tęsti Lenino - Stalino įvestą marksistinę sistemą, kuri, nors pasirodė esanti visiškai nepritaikoma praktikoje, garantuoja partijos aristokratijai gana ištaigų gyvenimą.

Imperijos viduje trūksta maisto ir prekių, ypač geresnės kokybės. Dėl to masės abejoja taip giriama sistema ir jos vadais. Abejojimas gali pavirsti į neapykantą. O ši jau pavojinga režimui, ypač, jei persimesių į Raudonąją armiją. Drausmė gana pakriko ir sovietų okupuotuose kraštuose kaip tik dėl blogos ekonominės padėties ir Maskvos nesugebėjimo jos išspręsti.

Kinijos greitėjantis progresas ne tik žemės ūkyje, bet dabar ir industrijoj, didina Kremliaus susirūpinimą. Mat, kinai ne tik atskiedė kapitalistiniais metodais savo marksistinę sistemą, bet dar pagreitino progresą sutaupydami laiką. Vietoj statyti naujus fabrikus jie už pigią kainą nusiperka subankrutavusius V. Vokietijoj, greit veža į Kiniją kartu su vokiečių vadovu, kuris prižiūri mašinų teisingą montavimą naujam krašte ir fabrikas pradeda savo gamybą po 6-10 mėnesių. Dirbdami dviem pamainom kinai padaro dvigubai didesnę produkciją negu ankščiau V. Vokietijoj ta pati įmonė. Tai greitas ir ekonomiškasis metodas.

Rusija negali prileisti, kad kinai ją pralenktų industrijoj, jei nori išsigelbėti nuo Azijos Rusijos praradimo ir pačios Sovietų Sąjungos subirimo.

Kita išorinė priežastis Kremliaus nerimo dėl technologinio atsilikimo yra ginklavimosi lenktynės su Š. Amerika. Rusų inžinieriai, kad ir taip garbinami pasaulio marksistų tikrumeis, nesugeba patys pa-

daryti naujų technologinių išradimų ir Maskva iki šiol uoliai kopijuoja vakariečių lėktuvus ir aparatus. Dažnai vartoja savo ginklam nelegaliai importuotas jų dalis. Kol kas tai buvo galima dėl Š. Amerikos neapdairumo. Vakaruose nauji išradimai yra smulkiai aprašomi specializuotoj spaudoj, kurių rusų agentai skubiai perka ir siunčia į Maskvą. Jau pačiam lėktuve sovietų agentai pradeda nagrinėti jiems svarbius straipsnius. Daug šnipų nežmoniškai padeda rusam išgauti Vakarų technologijos paslaptis dėl ideologinių ir pasipelnymo priežasčių. Eksportacijos uždraudimas kai kurių reikmenų yra apeinamas juos perkant netiesioginiai per Švediją, Šveicariją ar kurį kitą Vakarų kraštą. Bet Reagano valdžia gali šį paslapčių filtravimą žymiai apstabdyti. Kas tada būtų? Patys rusai negalėtų užpildyti esantį 3-10 metų technologinį atsilikimą.

Dėl minėtų vidaus ir išorės priežasčių Gorbačev mėgina paskelbtomis priemonėmis pagerinti rusų industrijos lygį. Tik jo reformos yra nepakankamos, kad galėtų duoti laukiamų vaisių. Sunku tikėti, kad apsirgęs chronišku alkoholizmu kraštas virstų blaiviu dėl alkoholio pardavimo suvaržymo. Rusai suras kelius (aplinkinius) nusipirkti vodką juodoj rinkoj. Viešpataujanti korupcija tai labai palengvina. Be žemės davimo žmonėm, žemės ūkis nesuklestės. Industrijos suplanuoti pakeitimai taip pat daug nežada. Gorbačev nori atsiekti progreso ir kartu išlaikyti Lenino įvestą santvarką. O tai yra neįmanoma. Neužilgo jis bus priverstas atsisakyti "neklustancio"

MELBOURNAS

PAVERGTŪJŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Pavergtųjų Tautų Viktorijos Taryba praneša, kad Pavergtųjų Tautų Savaitė Melbourne bus minima liepos 19 d., penktadienį, 6 val. vakare Priėmimu Lietuvių Namuose, 50 Errol St. North Melbourne ir Ekumeninėm pamaldom liepos 21 d., sekmadienį, 3 val. Šv. Patriko katalikų katedroje. Organizacijos su vėliavomis rikiuojasi jau nuo 2.30 val. prie katedros. Siom pamaldom vadovaus Melbourne arkivyskupas Dr. Francis Little KBE ir pasakys pamokslą. Po pamaldų prie katedros bendra nuotrauka su vėliavomis. Procesijos kryžių į katedrą šiemet neš baltgudžių grupė, o lietuviškąjį ornamentinį kryžių - mūsų lietuvių jaunimas. Po pamaldų Pavergtųjų Tautų koncertas Central Hall, 20 Brunswick St. Fitzroy, visai netoli katedros.

Visi lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti. Organizacijos dalyvauja su savo vėliavomis, mergaitės ir moterys prašomos pasipuoti tautiniais rūbais.

komunizmo dogmų arba apsiprasti su Rusijos atsilikimu ir pirmaujančios pasaulinės galybės vietos praradimu Kinijos naudai.

Iš Gorbačev pareiškimų nieko nesužinojom apie Kremliaus planus užimtuose kraštuose, apie tolesnį siekimą pasaulinės revoliucijos ir partizanų rėmimą įvairiose planetos dalyse. Bet pats sovietų elgesys rodo, kad jie šitoj srityje dar eina senu imperializmo keliu. Maskva dar nepraranda vilties suskaldyti ne taip jau vieningus Vakarus atitolinant Europą nuo Š. Amerikos. Dar tikisi, kad savo propaganda galėtų priversti Š. Amerikos prezidentą atsisakyti kai kurių rusam nemalonių apsigynimo planų, darant spaudimą per amerikiečių rusofilus politikus ir protestuojančias ignorantų mases.

G. GRUŠAS PRIEŠ KGB INSINUACIJAS

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkas Gintaras Grušas pasiuntė Amerikos Kongreso nariams ir didžiajai JAV spaudai pareiškimą, kuriame reikiamas jaunimo pritarimas išaiškinti nacių ir kitus karo nusikaltėlius. Jaunimas, tačiau, yra susirūpinęs tam tikrų veiksmų tam tikslui naudojamomis priemonėmis. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos vardu pareiškime siūloma, kad ieškant tikrų ar tariamų karo nusikaltėlių nebūtų prasilenkiama su Amerikos teismine procedūra, kad galima būtų patikrinti kaltinamąją medžiagą pasiremiant tomis pačiomis taisyklėmis, kurios yra naudojamos amerikiečių kriminalinėse bylose, kad kaltinami asmenys nebūtų deportuojami į komunistų valdomus kraštus.

Pareiškime pažymima, kad bausmės turėtų būti skiriamos griežtoje tarptautinėje kontrolėje, kaip pavyzdžiui, Niurenbergo teisme.

Pareiškime atkreipiamas dėmesys, kad kaltinamąją medžiagą prieš kai kuriuos karo nusikaltimais įtariamus asmenis pateikia KGB - sovietinis saugumas be jokios galimybės patikrinti, ar ji yra pagrįsta.

LRTV

BOLŠEVIKAI BAUDŽIA ESTŲ PASTORIŲ

Spaudos agentūros praneša, kad balandžio pabaigoje Estijoje buvo areštuotas protestantų pastorius Harri Motsnik.

Jis buvo apkaltintas tariama antisovietine propaganda ir agitacija. Agentūros pažymi, kad 56 metų pastorius Motsnik, kaip ir daugelis kitų dvasininkų Pabaltijo kraštuose, kovojo už žmogaus teisių apsaugojimą sovietų valdomuose kraštuose, tvirtindamas, kad žmogaus teisių gerbimas yra būtina tarptautinės taikos atstatymo ir išlaikymo sąlyga.

Už tokį žmogaus teisių gynimą — komentuoja užsienio spaudos agentūros - estų pastoriui Motsnik greisia septyneri metai priverčiamųjų

Moteryų pasaulyje - spinduliai ir šešėliai

Siais metais baigiasi Jungtinių Tautų organizacijos paskelbtas "Moteryų Dešimtmetis". Liepos mėn. viduryje moterų delegacijos suvažiuoja į Nairobi (Kenya) aptarti ir peržvelgti spęstus klausimus bei atliktus darbus. "Forum" 85 temos: "Lygybė, Pažanga, Taisa".

Australijos vyriausybė paskyrė pinigine parama 20-čiai atstovių iš Australijos.

Kyla klausimas kokias problemas sprendė bei ką nuveikė moterys šio dešimtmečio bėgyje?

Daug kas atsakytų, jog moterys kovoja dėl išsilaisvinimo, lygių teisių.

Atsakymas, nors teisingas, būtų labai siauras.

Zodžiai išsilaisvinimas, lygios teisės, feminizmas turi daug definicijų. Kiekviena jų iškelia naują aspektą ir tema gan plati.

Dažnai, kalbant apie moteris, jų siekimus, moterys yra suliejamos į vieną vienetą, lyg tarp jų nebūtų jokio skirtumo. Bet moterys, nors jos priklauso tai pačiai lyčiai, yra skirtingi individai su savitais charakterio bruožais, tradicijomis, elgesiu bei pažiūromis. Net ir krikščionių religijai priklausančios - katalikės, protestantės - dažnai turi skirtingą pasaulėžiūrą, nes jas veikia bei veda skirtingų Bažnyčių įsakymai. O yra ir agnostikų, ateisčių, kurios nepripažįsta jokių Dievo įsakymų - krikščioniškosios moralės etikos. Jų apsisprendimas, gyvenimo būdas, nors, sakysim, yra pagrįstas humanizmo principais, yra kitoks negu moterų turinčių krikščioniškąją moralės sampratą.

Sia prasme žiūrint, peršasi išvada, jog ir šūkiei išsilaisvinimas, lygios teisės ir t.t. yra įvairiai suprantami ir siejami.

Be abejonės, įvairūs moterims aktualūs klausimai buvo visų moterų rimtai ir atsakomai keliami šio dešimtmečio suvažiuoimuose, nes yra daug bendrų rūpesčių: moters vertė bei vieta visuomenėje, darbo sąlygos, lygus atlyginimas už darbą, teisė profesijoje bei politikoje ir įvairūs kiti klausimai, nes moterys jau įsijungė į pasaulio problemų sprendimo procesą.

Be to yra dar kraštų (musulmonų valstybės ir visa Afrika), kur moterų kova už jų teises yra būtina.

Moters asmenybė šiais laikais yra per dažnai neteisingai įžaidžiama bei nuvertinama, nes grupės radikalių feminisčių pabrėžia ir kovoja dėl savo grynai asmeninių laisvių: lengvų skyrybų, abortų, lesbian teisių, prostitucijos legalizavimo bei viešai ginčijasi su vyrais dėl lygybės sekso klausimais.

Nors jų yra mažuma, bet karingos, triukšmingos, aktyviai pasireiškia per spaudą, radiją, televiziją ir net turi vyriausybėse svarbias pareigas. Įkyriai kovodamos išreikalauja iš parlamentų savo siekių legalizavimo. Įstatymų apsaugoti tie veiksmai (dažnai nemoralūs) plečiasi visuomenėje, įsiveržia į auklėjimo, švietimo institucijas - neigiamai veikia į jaunimą, jaunąsias šeimas. Atrodo, jog kasdien brenama į gilesnį dvasinį

sąmyšį.

Rimtai ir atsakomai į gyvenimą žiūrinčios moterys ieško naujų kelių.

Pirmoji moterų kovos fazė, - iškilusi prieš 20 metų su Germain Greer "Female Eunuch", Betty Friedan "Feminine Mystique" knygoje skelbiamomis idėjomis, - jau pasibaigė. Radikaliųjų feminisčių šūkiei - "vyrai moterų priešai", "šeima, vaikai - vergija", kova prieš "vyrų valdomą pasaulį", - kurie sukėlė moterų tarpe daug triukšmo, jau nubluko.

Betty Friedan savo naujai išleistoje knygoje "The second stage" į feminizmą žiūri kiek šviesesnėje perspektyvoje. Ji rašo, jog moterys pradeda suprasti, jog siekimas žmogaus prigimčiai nepriimtinių laisvių, sukelia nerimą ir chaosą. Moterys atsisako tuščios savimybės - kovos už savo "ego", nes tai padaro moterį šalta egoiste, antagonizmo prieš vyrus bei namines pareigas. Jos ieško, kaip išspręsti dilemą, kuri atsistoja tarp moters laisvės ir šeimos. Moters vizija platesnė: moters individualybei, laisvei išsikvoti negalima paaukoti pagrindinių, prigimtinių

polinkių - motinystės, meilės, šeimos šilumos.

Moters gyvenimas priklauso nuo visiems žmonėms bendros ekonominės, socialinės bei politinės padėties pasaulyje. Sias problemas reikia spręsti bendrai su vyrais. Aišku, yra dar daug veiksnių, darbo sąlygų, kurios apsunkina moters gyvenimą. Reikia rekonstruoti institucijas, jog moters darbas šeimoje ir viešame gyvenime būtų suderintas.

Rimtosios feministės nenorėjo ardyti šeimas, bet jas reformuoti: abu nariai santuokoje turi būti lygūs, atsakingi ekonominėse, moralinėse situacijose. Moteris neturi likti antroje vietoje intelektualinėje srityje.

Tai pozityvios mintys. Gal jos ras sintezę, kuri nepaneigdamas moters prigimties bei pareigų, patenkins platesnes aspiracijas. Gal, laukui bėgant, išspręstų daug šiuo metu sunkiai išspręstų moterų reikalavimų, kurie sukelia daug triukšmo, pvz. moterų ginčai su Bažnyčiomis dėl šventinimo į kunigus, teisė gauti atlyginimą už namų šeiminkės pareigas.

Bus daugiau) J. Gr.

Vatikano atstovas tarptautinėje Ottavos konferencijoje

Gina pagrindines žmogaus teises ir laisves

Zmogaus teisių žinovų - ekspertų - tarptautiniame studijų suvažiavime, kuris vyksta Kanados sostinėje Ottavoje, vykdant Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos nutarimą, gegužės 13 dieną kalbėjo Apaštalo Sosto delegacijos pirmininkas popiežiaus nuncijus Kanadoje arkivyskupas Angelo Palmas.

Pirmiausia jis priminė, kad rugpiučio 1 d. sueis lygiai 10 metų nuo baigiamųjų Helsinkio konferencijos susitarimų pasirašymo. Susitarimai buvo pasirašyti po ilgo, trejus metus užtrukusio darbo. Netik pasirašiusių kraštų vyriausybės, bet ir tautos susitarimus priėmė su pritarimu ir nauja viltimi. Susitarimuose valstybių vyriausybės tarp kitų dalykų įsipareigojo pastoviai gerbti pagrindines žmogaus teises ir laisves tarpusavyje santykiuose ir tiek bendrai, tiek atskirai dėti visas pastangas, kad šios teisės bei laisvės būtų visur ir tikrai respektuojamos. Deja, - apgailestavo Vatikano delegacijos pirmininkas, - kai kuriuose šį įsipareigojimą prisiėmusiuose kraštuose žmogaus teisių, ypač jo religinės laisvės pagerbimas per dešimtį metų nėra padaręs jokios pažangos.

Apie konkrečius žmogaus teisių, ypač jo religinės laisvės pažeidimus, Sv. Tėvo atstovas arkivyskupas Palmas kalbėjo antrame savo pranešime gegužės 20 dieną. Nors pranešime nebuvo suminėta Lietuva, bet iš suminėtu konkrečių faktų buvo aišku, kad kalbėtojas prieš akis turėjo kaip tik dabartinę Bažnyčios ir tikinčiųjų padėtį Lietuvoje. Vatikano delegacija yra įsitikinusi, - kalbėjo popiežiaus nuncijus arkivyskupas Palmas, - kad religinė laisvė nėra respektuojama ten, kur jaunuoliai apsispren-

dę už kunigystę ar už vienuolinį gyvenimą, yra įvairiais būdais trukdomi realizuoti savo pašaukimą. Negali būti kalbos apie religinę laisvę ten, kur kunigam yra kliudoma atlikti savo kunigišką tarnybą, kur yra griežtai kontroliuojama jų sielovadinė veikla, kur ne vienas kunigas yra tardomas, suimamas ir nuteisiamas už veiksmus, kurie yra susiję su jų kunigiška tarnyba. Dėl šių nuolatinių suvaržymų ir kliūčių daugelyje parapijų tikintieji yra pasilikę be kunigo ir daugelyje vyskupijų - be vyskupo.

Argi gali būti kalba apie religinę laisvę, - tęsė arkivyskupas Palmas, - kai šeimom nėra leidžiama pagal savo religinius įsitikinimus auklėti vaikus? Arba dar blogiau: kai vaikam yra primetamas auklėjimas priešingas tėvų ir

PROF. P. RABIKAUSKAS
UNIVERSITETO DEKANAS

Vatikano radijo lietuviškų laidų bendradarbis istorikas kun. prof. Dr. Paulius Rabikauskas šiomis dienomis buvo išrinktas Popiežiškojo Gregorianumo universiteto (Pontificia Universitas Gregoriana) Istorijos fakulteto dekanu. Prof. P. Rabikauskas Istorijos fakulteto dekanu pareigas eis per trejus ateinančius studijų metus. Šioms svarbioms pareigoms mūsų tautietis istorijos mokslininkas jau yra išrenkamas ne pirmą kartą.

Istorijos fakulteto dekanu jis jau yra buvęs 1970-73 metų laikotarpyje. Be to, kun. prof. P. Rabikauskas 1975-78 metais yra buvęs Gregorianumo universiteto vicerektoriumi. Tarptautinėse istorijos mokslų sferose prof. Paulius Rabikauskas yra žinomas ir kaip tarptautinio istorijos mokslų žurnalo "Archivum Historiae Pontificiae" (Popiežių istorijos archyvas) redaktorius. Šį žurnalą jis redaguoja nuo 1975 metų.

P. Rabikauskas gimė Gudžiūnų mieste, Kėdainių sps. 1920. Kunigu išventintas 1948. Nuo 1955 profesoriauja Gregorianumo universitete.

vaikų religiniam įsitikinimam...

Negana to, didelį rūpestį tėvam kelia vaikų ateitis. Jie žino, kad vien dėl to, kad yra tikintys, jų vaikam bus kliudoma įstoti į aukštąsias mokyklas ar pasirinkti norimą profesiją, bus užkirstas kelias į mokslinę ar profesinę karjerą.

- Tai diplomatinė kalba. Teisingai nurodomas persekiojimas dėl religijos ir žmogaus teisių, bet nemini tų kraštų, kur religija yra persekiojama. Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika Nr. 36 rašo iš šurpauš persekiojimų patyrimų: "Bendros frazės, kad yra kraštų, kur persekiojami tikintieji, kad Bažnyčia ryžtingai smerkia persekiotojus, Maskvos ateistų neįjauidino. Jie pripažįsta tik stiprią moralinę ir fizinę jėgą, masinius protestus, demonstracijas ir panašiai. Jie žino katalikų Bažnyčios jėgą, bet iki šiol tą jėgą nesugeba panaudoti.

MEDALIS A. GYLIENEI, GELBĖJUSIAI ŽYDUS

Vašingtono valstijoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, kasmet yra skelbiama Savaitė prisiminti ir pagerbti nacių aukas Antrojo pasaulinio karo metais. Svarbiausią Savaitės programos dalį sudaro iškilmingas nacių aukų minėjimas, kurio metu yra pagerbiami žydus gelbėję asmenys, jiems įteikiant specialius medalius. Šiais metais buvo įteikti keturi medaliai, kurių vienas buvo skirtas Vašingtono valstijoje gyvenančiai lietuvei - Aleksandrai Gylienei.

Aleksandra Gylienė karo metu gyvendama Lietuvoje, savo namuose buvo prigludusi tris žydų šeimas, kurias, rizikuodama savo gyvybe, išgelbėjo nuo nacių persekiojimo. Aleksandrai Gylienei įteikiant medalį, minėjimo dalyviai ją pagerbė atsistojimu ir ilgais plo-

jimais. Medalis yra pavadintas sovietų nukankinto švedų diplomato Raoul Wallenbergo vardu. Wallenbergas karo metu dirbdamas Švedijos diplomatinėje atstovybėje Budapešte išgelbėjo apie 100 tūkstančių žydų, jiems padėdamas išvykti iš vokečių okupuotos Vengrijos.

Karo pabaigoje raudonajai armijai okupavus Vengriją, sovietai švedų diplomatą suėmė ir išvežė į Rusiją, kur jis dingo be žinios. Sakoma, kad jis mirė kalėdamas viename sovietų koncentracijos lageryje. Šalia A. Gylienės, medaliai buvo įteikti: norvegui, belgei gailėstingajai seserei ir Danijos konsului. Šis medalis buvo skirtas visiems danam išgelbėjusiems 7.000 žydų, žvejų laivais juos nugabendami į Švediją. LRTV

ŽVAIGŽDŽIŲ KARAS

Rašo Alb. Pocius

1984 m. birželio 10 d. Amerika sėkmingai išbandė paprastą ne atominę raketą, kuri nepaprastu tikslumu ir greičiu pasitinka iš priešos pusės ateinančią atominę raketą ir ją ore susprogdina. Šitas naujas ginklas yra skirtas ne prieš puolimui, bet apsaugai nuo netikėto užpuolimo.

Šitos raketos sėkmingas išbandymas labai išgąsdino sovietų Rusijos diktatorius, nes Amerikai pasigaminus daugiau tokių raketų, visi Rusijos atominiai ginklai per vieną naktį pasidarytų beverčiai, kadangi paleidus rusų tarpkontinentines raketas prieš Ameriką, jos būtų sunaikintos ore dar pačių rusų erdvėje.

Maskvoje kilo baisi panika ir triukšmas. Tiek metų Rusijos imperijos žmonės gyveno skurde, vyriausybei statant tūkstančius raketų su atominėmis bombomis, kurios kainavo daugelį milijonų rublių, per vieną dieną pasidarė bevertės ir nebetinkamos agresiniam karui.

Maskva paleido į darbą visą savo propagandos ministeriją ir dizinformacijos - suklaudinimo biurą. Buvo išakyta visų šalių komunistų partijoms greit organizuoti demonstracijas prieš raketų naikintuvų gamybos ir bandymų programą, kad sovietų diktatoriai laimėtų laiko pasigaminti šnipų pavogtais planais ką nors panašaus.

Lenino raštuose pasakyta: "Norint kapitalistus apgauti, reikia visada skelbti didelį melą ir pusę žmonių patikės, o jeigu tą melą drąsiai kartosime daugelį kartų, ir likusi antroji pusė patikės". Komunistai ir jiems anot Lenino dabar reikalingi kvailiai socialistai pradėjo skelbti, kad amerikiečių bandomi Žvaigždžių karo Star War ginklai grėsia taikai ir sukelia karo pavojų. Tai tikras leninistinis melas. Zinokime, kad Žvaigždžių karo raketos neturi atominių užtaisų. Jos nėra skirtos prieš puolimui, bet apsaugai nuo galimo agresoriaus. Jos visai netinka žemės taikiniams, bet tik atskrendančių raketų sunaikinimui ore.

Visi šie faktai komunistų propagandai neturi reikšmės. Jiems yra Kremliaus diktatorių išakyta sustabdyti šitų ginklų gamybą ir gerai žinodami žmonių naivumą, visus gąsdina karo pavojumi. Žvaigždžių karo ginklai pasaulinio karo nesukels, bet jį padarys nebeįmanomu, nes agresorius nebegalės pradėti karo netikėtai užpuoldamas Vakarų pasaulio kraštus, žinodamas, kad jų bombos bus sunaikintos ore virš jų teritorijos.

Amerikos komunistai ir visokio plauko "liberalai" kursto Senatūrius, kad jie nepaskirtų lėšų apsaugos ginklų gamybai. Maskvos draugams nesvarbu, kad šitas naujas ginklas karo metu išgelbėtų 100 milijonų amerikiečių gyvybę. Jiem svarbu yra pasaulinė revoliucija ir komunizmo pergalė, o Senatūriams, kad kitais metais vėl juos išrinktų.

Australijos komunistams ir kairiojo sparno socialistams išakyta reikalauti, kad šio krašto vyriausybė uždarytų amerikiečių bazes, iš kurių yra galima stebėti Rusijos raketų skridimo kelią. Australijos

kairieji santąžo būdu privertė vyriausybę pasitraukti iš bendro raketų bandymo. Jie nenori leisti Amerikos karo laivams įplaukti į Australijos uostus arba ore papildyti benzinu tolumojo skridimo iek tuvus.

Komunistų spauda jau atvirai raso, kad mes turime nutraukti militarinį bendradarbiavimą su Amerika ir paprašyti sovietų Rusijos, kad "apsaugotų mus nuo amerikiečių agresijos". Kairieji socialistai, kurie negalėdami patekti į parlamentą kaip komunistai, prisiplauka prie darbiečių, ten sudarydami kairės sparną. Jie dabar reikalauja, kad Australija pasitrauktų iš ANZUS ir visiškai nusiginkluotų. Šitoks reikalavimas besąlyginiai nusiginkluoti yra išdavystė ir nusikaltimas prieš Australijos konstituciją.

Australijos konstitucijos 119 straipsnis sako: "Federalinė val-

džia turi apsaugoti kraštą nuo invazijos". Kaip galima kraštą apsaugoti nuo invazijos visiškai nusiginklavus?

Darbo partijos statutas sako prie šingai: "Darbo partija pasižada pasaugoti atominius ginklus ir siekti visiško nusiginklavimo". Kiekvieno piliečio supratimu, darbiečių partijos statutas negali būti pastatytas aukščiau Australijos konstitucijos ir gubernatorius turėtų žiūrėti, kad kiekviena Australijos vyriausybė laikytųsi šio krašto konstitucijos.

Kiekvieno Australijos piliečio moralinė pareiga yra ginti savo krašto laisvę ir konstituciją. Mūsų piliečių pareiga yra patiems tinkamai suprasti, kas organizuoja tą visą besąlyginio nusiginklavimo propagandą ir mokėti tai išaiškinti mūsų jaunimui. Mūsų pareiga yra išpėti apie kraštui grėsiantį pavojų, kairiasparnių propagandos suklaidintus Australijos gyventojus, nes nuo demokratinės sistemos apsaugojimo priklauso mūsų jaunosios kartos ateitis.

Kun. Edmundo Putrimo žodis Lietuvai

Edmundą Putrimą į kunigus išventino Popiežius Jonas Paulius birželio 2 d. Sekančią dieną naujasis kunigas per Vatikano radiją tarė žodį Lietuvos tikintiesiems.

Brangūs Broliai ir Sesės Kristuje!

Popiežių (nuotraukose) labai dažnai matome su ištiestomis rankomis. Tos ištiestos rankos yra gražus simbolis Šventojo Tėvo meilės, kuria jis trokšta tarytum apkabinti visą pasaulį, visą žmoniją.

Vakar, sekmadienį, Šv. Tėvas ištiesė savo rankas ant mano galvos ir suteikė kunigystės šventimus. Šiandien Didžiojoje Dievo Motinos bazilikoje - Santa Maria Maggiore Romoje aukojau pirmąsias šventas Mišias. Nuo Dievo altoriaus šv. Mišių metu tiesiau savo rankas į Tėvynę Lietuvą, į Vilniaus vyskupiją, kurioje, kai tik sąlygos leis, esu išpareigojęs dirbti kaip kunigas. Mintimis, širdimi ir kunigiška malda troškau apimti, apkabinti ne tik savo tėvus ir artimuosius, bet ir visus jus, brangūs Broliai ir Seserys Tėvynėje: Lietuvos vyskopus, kunigus, diakonus, Kunigų Seminarijos auklėtinius, visą Lietuvos jaunimą ir visus tikinčiuosius.

"Eik į visą pasaulį ir skelbk Evangeliją visai kūrinijai". Šie Kristaus žodžiai išreiškia visą mano kunigiškos tarnybos programą. Prašau Dievą, kad visu gyvenimu skelbčiau ne savo, o Kristaus žodį, kad skleisčiau ne savo, o Kristaus

mokslą, kad visas mano darbas, visos pastangos tarnautų didesnei Dievo garbei.

Mano kunigiškus pasiryžimus prašau paremti savo malda. Malda mus jungia, stiprina mūsų viltį ir teikia jėgų laikyti Kristaus vėliavą aukštai iškeltą virš visų žemiškų tragedijų. Tesaugoja ir tegloboja jus Lietuvos globėjas šv. Kazimieras. Radijo bangomis siunčiu jums savo kunigišką palaiminimą.

TORONTO "GINTARO" SUKAKTIS

Toronto, Kanadoje, lietuvių liaudies meno ansamblis "Gintaras" gegužės 25 d. specialiu koncertu atžymėjo savo įsikūrimo 30 m. sukaktį. Per šį laikotarpį "Gintaro" ansamblis su koncertais yra apkeleliavęs daugelį Kanados ir JAV miestų, įvairius Vakarų Europos kraštus, garsindamas lietuvių liaudies šokius ir dainas. Yra ne kartą laimėjęs įvairias premijas, kurių paskutinę 1984 m. Londone surengtame tarptautiniame liaudies dainų ir šokių festivalyje laimėjo I premiją. Čia "Gintaro" ansamblis, atlikęs liet. liaudies šokius, oficialiai atstovavo Kanadai. Nuo 1966 m. "Gintaro" ansambliui vadovauja Juozas ir Rita Karaziejai.

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę, tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ.

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai, kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu, būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

LIETUVIŲ POEZIJOS DIENOS

Gegužės 25 ir 25 dienomis Cikagoje buvo surengtos jau tradicinėmis tapusios kasmetinės Poezijos Dienos.

Jos vyko Cikagos Lietuvių Jaunimo Centro patalpose ir, kaip paprastai, sutraukė gausią publiką, besidominčią poezijos menu ir, apskritai, kultūros mylėtojų.

Pirmasis Poezijos Dienų vakaras buvo skirtas didžiojo lietuvių tautos poeto Antano Baranausko paminėjimui jo gimimo 150 metų proga.

Antano Baranausko gyvenimą ir kurybą apžvelgė poetas Kazys Bradunas. Algirdas Titas Antanaitis ir jo trys dukros atliko Baranausko poezijos rečitalį.

Antroje tos dienos programos dalyje publika buvo supažindinta su amerikiečių poezija, jos raida ir pobūdžiu. Buvo skaitomi amerikiečių poetų eilėraščiai ne tik originalia kalba, bet ir vertimuose į lietuvių kalbą, kuriuos yra atlikę tokie žymūs lietuviai poetai, kaip Antanas Vaičiulaitis, Tomas Venclova, Alfonsas Nyka Niliūnas, Henrikas Nagys, Aleksas Tyruolis..

Antroji poetinio savaitgalio diena buvo skirta Henriko Nagio ir Liūnės Sutemos kūrybai. Apie šiuos du poetus - brolių ir seserį - kalbėjo dr. Bronius Vaškėlis. Buvo atliktas jų eilėraščių rečitalis.

LRTV

TROJOS ARKLYS

Laisvės žiedui
Pražyduš griuvėsiuos,
Tėvynės kovų audrose
Ir lauruose mūsų krašto herojų.
Jį netrukus
Begėdiškai sumynė
Trojos paslaptingas arklys
Ir laisvės idėjų rytojų.

Pasiskelbęs
"Išlaisvintoju" mūsų,
Siurbė kraują jaunos Lietuvos,
Kaip dėlė, kaip nuodinga rakštis.
O buvai vos
Pražyduš Tėvyne,
Kai giją gyvybės nutraukė
Ir užgniauzė į laisvę viltis.

Ešelonai
Perpildyti tremtiniais
Be maisto, lašelio vandens -
Riedėjo žemėn pavergėjo.
Sugaudytus
Žvairiaakių čekistų,
Apraizgytus spygliuotom vielom
Iš žemės gimos išlydėjo.

Aš girdėjau
Aimanas tremiamųjų -
Maldavo oro ir vandens
Sargybų molocho žiaurais,
Kol nustelbė
Skausmingi žodžiai maldos:
— Marija, Marija, Skaisčiausia
Lelija! ... Išgelbėk nuo priešo
baisaus! ...

Kęstutis Radvilėnas

Fragmentas iš bolševikmečio Lietuvoje 1940 - 1941 metais

KOMUNISTŲ BERNAI OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

Kai į Lietuvą įsibrovė purvini, į vaikščiojančias šmėklas panašūs Raudonosios armijos kariai, ėjau tryliktus metus. Tik spėjau pabaigti Griškabūdyje šeštąjį skyrių. Mano gimtinė Zanavykijos gilumoje, Lepšių kaimas, Lukiškių valsč., Šakių apskritis. Čia gyveno vidutiniai ūkininkai, dirbo derlingą žemę ir džiaugėsi jos vaisiais. Zanavykijos žmonės nieko nesiskyrė nuo kitų Lietuvos žmonių, kurie daugumoje buvo dievobaimingi katalikai ir niekam blogo nelinkėjo.

Zodis komunistas mano mažame žodyne tuo laiku neegzistavo. Nepamenu, kad jį būčiau girdėjęs mano šeimoje ar apylinkėje. Buvo tik tokių, kurie buvo pasišalinę nuo Bažnyčios ir tokius mes vadinavome laisvamaniais. Tokiais buvo ir mūsų kaimynas Pranas Matusevičius ir jo žentas Petras Valaitis. Kitoje pusėje Matusevičiaus gyveno jo švogerys Juozas Andriukaitis, darbštus ir religingas žmogus, mano, tais laikais vadinas, dirmavonės podžius. Naudoju tikrus vardus nes šie žmonės įskaitant ir mano tėvą yra jau mirę.

Pas Matusevičių kieme stovėjo aukštas perkūnsargis su prie jo pritvirtinta ilga radijo antena. Kai vasaros darbymetėje ūkininkai čia dirbdavo nuo tamsos iki tamsos, Matusevičius mesdavo darbą dar saulei bekabant danguje ir skubėdavo prie radijo aparato. Niekas neįtarė, kad Matusevičius gali turėti bet kokių simpatijų Rusijai ir klausytų iš ten radijo transliacijų. Jo švogerys Juozas Andriukaitis retkarčiais kaimo sueigose, ar šiaip kompanijoje savotišku sausu humoru truputį pasišaipydavo iš savo "miesčioniškai" gyvenančio viduryje kaimo švogerio Matusevičiaus. Pasijuokdavo iš poniškai gyvenančio kaimyno Matusevičiaus ir mano a.a. tėvas Pranciškus, bet į akis ati niekada iš jo nesijuokdavo. Mūsų šeimos santykiai visą laiką buvo normalūs, pasakyčiau šal-

ŠIMTAIS TANKŲ NAIKINA AFGANUS

Sovietų okupacinė kariuomenė Afganistane šiomis dienomis pradėjo naują plataus masto ofensyvą prieš laisvės kovotojus įsitvirtinusius Kunar slėnyje. Partizanai šioje srityje jau kelias savaites yra apsupę afganų režimo kariuomenės garnizoną. Sovietinės ofensyvos tikslas yra - prasiveržti pro partizanų užimtas pozicijas ir ap rūpinti apsuptą garnizoną maistu ir ginklais. Spauda praneša, kad mūsųose su laisvės kovotojais Kunar slėnyje sovietai panaudoja šimtus tankų. Visos ankstyvesnės sovietų pastangos sunaikinti afganų laisvės kovotojų įsitvirtinimus Kunar slėnyje buvo nesėkmingos.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Zemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

Rašo A. Kramilius

tai draugiški. Gal mano tėvas ką nors ir žinojo apie Matusevičiaus aktyvumą pagrindinėje veikloje, bet man apie tai nieko nepasakė.

Perėmus Lietuvos administraciją komunistams, į valdiškas įstaigas įsikraustė žydai ir visokio raugo chuliganai, vagys, girtuokliai ir žinoma vadovaujančias vietas užėmė mūsų tuo laiku vadinami laisvamaniai. Tik tada pamatėme jų tikrąjį veidą. Prisimenu, kai atvažiuodavo į kaimo krivulę iš Lukšių vienas milicininkas, kuris buvo beraštis. Kai šaukdavo pavardes, tai girdėdavosi iš susirinkusių ūkininkų balsai: "Statyk jam didelį kryžių, jis didelis buožė".

Matusevičius ir jo žentas matydami, kad į valsčiaus administraciją sulindo visokie kaimo bernai ir beraščiai, jautėsi nuskriaustas, kad jo niekas nepakvietė į šiltesnę vietą. Matusevičius pasitaręs su savo žentu Valaičiu, nuvažiuoja pas Vykdomojo Komiteto pirm. Kolį į Lukšius ir paprašo valdiško darbo.

Komunistas Kolis, savo laiku jį vadinome laisvamaniu, pažada duoti darbą jeigu Matusevičius su Valaičiu įskūs kokį buožę.

Matusevičius grįžęs namo, pasišnekėjęs su žentu, nutaria apskusti savo švogerys Juozą Anriukaitį. Bet kaip? Anksčiau buvo paskelbta atiduoti visus ginklus. Mūsų kaime buvo tik vienas medžioklinis šautuvas - jo savininkas Petras Valaitis, - Matusevičiaus žentas. Šitą šautuvą pažinojo visus kaimas.

Valaitis su šautuvu nenorėjo skirtis, ir jo neatidavė. Laikyti buvo pavojinga, nes galėjo kas nors paskusti. Štai Matusevičius su žentu nutaria, kad tą šautuvą reikia nu-

nešti pas Andriukaitį ir kur nors įkišus paskusti milicijai ir darbas valdiškoje įstaigoje garantuotas. Sutemus Matusevičius su žentu pasiėmė šautuvą nueina į Andriukaitio ūkį ir padeda jį į roges, kurios vasaros metu stovėjo pašiūrėje gale klojimo. Užmetę šiaudų pluoštą dingsta tamsoje. Judesiaus darbas atliktas. Rytojaus dieną nuvažiuojo į Lukšius apskundžia savo švogerys Andriukaitį.

Pavakarėje pas Andriukaitį atvažiuoja milicija ir pradeda tardyti, kodėl jis nesugrąžinęs ginklo kai buvo įsakyta. Andriukaitis bando aiškintis, kad jis niekada jokio ginklo neturėjo ir lyg nujaus damas komunistų smurtą priduria, kad po užraktu tikrai nieko neturi, bet jeigu jie ką nors ras lauke tai čia jau nebus jo ginklas.

Policininkai apstumdę Andriukaitį išsiveda jį į kiemą. Be jokių ieškojimų jie nusiveda Andriukaitį per kiemą į pašiūrę ir pakelę šiaudų pluoštą išima iš rogių šautuvą.

— O kas čia, tu buožė! - sugargaliuoja žydbernis milicininkas. Ar čia ne ginklas? Andriukaitis tuoj atpažino Valaičio šautuvą ir nėsulaikydamas juoko, kratos milicininkams sako:

— Čia ne mano šautuvas. Čia Valaičio šautuvas, kurį pažįsta visus kaimas. Milicininkas tuoj nutildo Andriukaitį. Jį areštuoja ir išsiveža į Lukšius, o iš ten patalpina į Šakių kalėjimą.

Matusevičius pasilieka ir toliau savo ūkyje, tikriausiai su kitais uždaviniais, sekti kaimo gyventojus. Jo žentas Petras Valaitis gauna valdišką darbą ir motociklu laksto nuo vieno ūkininko pas kitą, surašinėja inventorių, matuoja trobesius.

(Bus daugiau)

Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne ruošia

JONINIŲ POBŪVĮ

birželio 22 d., šeštadienį, 7 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Nuotaikinga muzika. Skanūs užkandžiai ir karšti cepelinai. Loterija.

Bilietų kaina \$ 12 asmeniui, \$ 10 pensininkams ir besimokančiam jaunimui.

Bilietai užsakomi pas V. Morkūnienę, tel. 523 5957
Kviečiame visus iš arti ir iš toli ir laukiame.

Melbourno lietuvių skautų Džiugo tunto

BALIUS

liepos 6 d., šeštadienį, 7 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Muzika - lietuvių jaunimo orkestras "Dabar"

Bilietai \$ 12 asmeniui, studentams ir mokeleiviams \$ 9.

Bilietus užsisakyti pas N. Kairaitienę, telef. 842 3403 ar A. Simkų, telef. 578 4319.

KVIECIAME VISUS!!!

RELIGINIAME GYVENIME

= Popiežių Joną Paulių II Vatikane oficialiai aplankė Italijos ministras pirmininkas Craxi, kurį lydėjo užsienio reikalų ministras Andreotti ir kiti bendradarbiai ir pasikeitė naujai atsiekto susitarimo dėl Italijos ir Apaštalu Sosto santykių konkordato ratifikavimo dokumentais. Popiežius pažymėjo krikščionybės įtaką Italijos istorijai, kad Bažnyčia gerbia valstybės suverenumą, trokšta tarnauti žmonėms, tikintiesiems ir netikintiesiems, rūpindamasi ugdyti pažangą visuomeniniame gyvenime, ypač moralinėje plotmėje.

= Apaštalinis Nuncijus ypatingiems įgaliojimams arkivyskupas Poggi išvyko į Lenkiją, kur numato išbūti apie 20 dienų, lankysis įvairiuose miestuose, susitiks su Lenkijos vyskupais ir valdžios atstovais. Tokiam nuncijui Maskvos tironai neleisdžia vykti į Lietuvą.

= Popiežius Jonas Paulius II rugpjūčio mėnesį aplankys septinis Afrikos kraštus: Togo, Dramblio Kaulo kranto respubliką, Kamerūną, Centrinės Afrikos respubliką, Zairą, Keniją ir Maroką. Tai bus jau 27-toji Jono Pauliaus II apaštalinė kelionė už Italijos ribų. Ji užsitęs vienuolika dienų, nuo rugpjūčio 8 iki 19 dienos.

= Austrijoje veikianti nepolitinė organizacija - Tarptautinė žmogaus teisių sąjunga - pranešė, kad praėjusiais metais Sovietų Sąjungoje ir jos okupuotuose kraštuose žymiai sugriežtintos baudžiamosios priemonės prieš įvairių religinių bendruomenių tikinčiuosius, jų dvasininkus. Sugriežtėjo ir religinės laisvės varžymai. Tos organizacijos nuomone, Gorbačiova pasakydama valdžios vadovu, dar smarkiau veda kovą prieš religiją, siekiant teroru visus įbauginti, kad nuolankiai klausytų komunistų valdžios.

= Wroclavo kardinolas lietuviškos kilmės Gulbinowicz atvykęs į Romą turėjo pokalbį su žurnalistas. Dėl naujų baudų prieš aktyvesnius kunigus, kurie nusistatę prieš socialistinę komunistų valdžią, sukeltų Lenkijoje krizę, kurios valdžia nebūtų pajėgi sukontroliuoti. Paklaustas apie galimą Popiežiaus kelionę į Lenkiją, kardinolas Gulbinowicz atsakė, kad Popiežius turi teisę bet kada aplankyti savo tėvynę. Atsakydamas į klausimą, kokios yra galimybės atstatyti Lenkijoje tautinę santarvę, kardinolas pažymėjo, kad tam tikslui yra įvairių kliūčių ir pabrėžė, kad Lenkijos Bažnyčia gyvuoja jau tūkstantį metų, kai tuo tarpu komunistinis režimas įsigalėjo vos prieš 40 metų.

= Popiežius Jonas Paulius II šios savaitės bendroje audiencijoje kalbėjo apie savo apaštalinę kelionę Beneliukso kraštuose - Olandijoje, Liuksemburge ir Belgijoje. Audiencijoje dalyvavo virš 20 tūkst. tančių maldininkų iš įvairių kraštų, susirinkusių į šv. Petro aikštę. Ypatingai dėkojo Olandijos, Liuksemburgo ir Belgijos Bažnyčių ir valstybių vadovams. Visuose trijuose kraštuose krikščionybė yra giliai įleidusi šaknis jau nuo pirmųjų šimtmečių, - priminė Popiežius. Mūsų amžiaus pusėje iš šių trijų kraštų Bažnyčia pasižymėjo ypač dideliu uolumu misijų kraštuose. Toks gausus dvasinių pašaukimų skaičius yra katalikiško auklėjimo šeimose ir mokyklose vaisius. Mokslo ir kultūros srityje ypač daug nuopelnų turi katalikiškasis Louvene universitetas Belgijoje. Kelionė sudarė progą iš arti pajusti šių krikščioniškų ir katalikiškų tautų gyvenimą, pažinti jų rūpesčius bei problemas. Gausiuose susitikimuose drauge meldėmės.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Apolonija Kaladienė, 84 m. amžiaus, mirė birželio 15 d. Footscray ligoninėje, giliame liūdesyje liko vyras Linas Kaladė, vaikai - Henrikas, Antanas ir Irena su šeima. Rožančius buvo kalbamas Tobin laidotuvių koplyčioje Flemingtone, laidojimo šv. Mišios šv. Jono bažnyčioje birželio 19 d. ir palydėta į Fawknor kapines.

Ferdinandas Gužas savo kasmetinę dovaną prisiuntė \$ 200 Reliaginei Šalpai ir \$ 200 Tautos Fondui.

MELBOURNAS

Akademinių skautų Sąjūdžio skyriaus sueiga Lietuvių Namuose birželio 23 d., sekmadienį, 1.45 val. Sueiga prasidės punktualiai ir baigsis 3 val. Dalyvavimas privalomas. Ad meliorem! — **Skyriaus valdyba.**

MIRĖ RAŠYT. B. DAUNORAS

Londone birželio 7 d. savo namuose staiga mirė buvęs ilgą laiką "Europos Lietuvio" redaktorius, žurnalistas, knygų autorius Bronius Daunoras, 78 metų. Palaidotas birželio 14 d. iš St. Winefrid katalikų bažnyčios.

Vokiečių okupacijos metais buvo Kaune "Ateities" dienraščio redaktorius, pokario metais Vokietijoje Prošvaistės redaktorius. Nuo 1951 m. Britanijos Lietuvio ir vėliau Europos Lietuvio redaktorius Londone. Jo knygos Čekisto naujoje, Išpirktoji mirtis, Mėlynoji suknelė, Duonos beieškant, Medicinė širdis ir kt.

Popiežius Jonas Paulius II iš Salerno dar kartą kreipėsi į viso pasaulio krikščionis, juos kviesdamas neužmiršti libaniečių tautos dabar pergyvenamos tragedijos ir melstis, kad jau daugiau negu dešimt metų besitęsiantis konfliktas tarp priešiškių frakcijų būtų nedelsiant taikiai sureguliuotas. Šiomis dienomis Libano sostinėje Beirute vėl smarkiai įsiliepsnojo karo veiksmai dėl kurių daugiausiai nukentė civiliai gyventojai.

Beirutas. Praėjusį savaitgalį Libano šlitai moslemai pagrobė tris lėktuvus, vieną susprogdino. Amerikiečių lėktuve nušovė keleivį ir jį išmetė iš lėktuvo, 40 įkaitų paslėpė Beirute. Reikalauja, kad Izraelis paleistų iš kalėjimo 700 šlitų.

A.A. Atsargos majorui PETRUI GUDELIUI

Vokietijoje mirus, jo dukrą Marytę Medešienę nuoširdžiai užjaučiame didžio skausmo valandoje.

Soc. Globos Mot. D-ja Melb.

Tautos Fondo Įgaliotinę Latrobe Valley V. Koženiauskiene, jos mamytę Onai Rojienei mirus Kanadoje, skausme ir liūdesyje nuoširdžiai užjaučiame.

Tautos Fondo Atstovybė Melb.

Latrobe Valley - Sale lietuviams birželio trėmimų lietuviškos pamaldos Moe mieste St. Kieran's bažnyčioje birželio 30 d. sekmadienį 1 val.

TEVIŠKĖS AIDŲ prenumeratoras Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos Kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

ALKOHOLIZMAS - ŠIŲ LAIKŲ DIDELE NELAIMĖ

Popiežių Joną Paulių II aplankė tarptautinio studijų suvažiavimo kovai prieš alkoholizmą ir alkoholizmo gydymui dalyviai, viso apie trys šimtai medicinos darbuotojų iš įvairių pasaulio kraštų. Sventasis Tėvas savo žodyje didžiai įvertino visas pastangas, kuriomis solidarumo žmogui dvasioje, yra siekiama pagelbėti alkoholikams ir juos išgydyti nuo alkoholizmo ligos. Alkoholizmą Popiežius aptarė kaip didelę šių laikų nelaimę, kuri, nors paliečia įvairaus amžiaus žmones, bet sukelia ypač didelę žalą jaunimui. Alkoholizmo priežasčių jaunimo tarpe reikia dažniausiai ieškoti socialinėje aplinkoje: nedarbas, vargas, nusivylimas, saugumo jausmo stoka, susvetimėjimas - stumia jaunus žmones į alkoholizmą, kurie tuo būdu siekia išvengti gyvenimo problemų sprendimo. Popiežius pažymėjo, kad ypač šeima pirmiausiai gali padėti jaunam žmogui apsisaugoti nuo alkoholizmo.

Vykdamas šį uždavinį, lemiamos reikšmės turi tėvų pavyzdys, savitarpio meilės ir supratimo aplinka, kilniųjų gyvenimo vertybių ugdytas šeimos židinyje. Popiežius baigdamas pažymėjo, jog Bažnyčia yra dėkinga visiems, kurie kovoja prieš alkoholizmą ir konkrečiai remia kiekvieną iniciatyvą šioje plotmėje.

AUKODAMI TAUTOS FONDUI. REIŠKIAME SOLIDARUMĄ KOVOJANČIAI LIETUVAI!

TF Atstovybė Melbourne

MELBOURNAS

AUKOS JAUNIMUI

VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui aukojo: \$ 3193.05 Sydnejaus Lietuvių Jaunimo Sąjungos skyrius, \$ 2.000 ALB Krašto Taryba, po \$ 1.000 Australijos Lietuvių Fondas, Jaunimo Sąjunga Melbourne, Melbourne Lietuvių Katalikų Moterų D-ja, \$ 500 "Talka" Melbourne, \$ 464.45 Sydnejaus Lietuvių Savaitgalio mokykla, po \$ 100 A. Čelna, J. Normantas, Dr. A. ir A. Stepanai, Dr. K. Zdanius, E. Volkienė, J. Grigonis, \$ 80 NN, \$ 60 - pavardė neišskaitoma, po \$ 50 Irena O'Dwyer, "Neringos" slidininkų klubas, R. Galinis, po \$ 30 P. Mažylis, B. Kaval, \$ 25 J. T. Jurgelaičiai, \$ 20 J. Goodsall, po \$ 15 Melbourne Skautininkų Ramovė, St. Pažereckienė, po \$ 10 K. Lynikas, R. J. Dagiai, R. Umbražiūnienė, V. Pošiūnas, NN, \$ 6 V. L. Petrusėvičiai. Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Finansų Telkimo Komisija

LIETUVIŠKOJI KNYGA

Saltinių Bibliotekai gauta: "Antanas Vienuolis šiandien", Vilnius, 1984. "Kalbos kultūra" Nr. 47, Vilnius 84 (biblioteka turi visus iki 45 numerius). Algirdo Ambrazo "Juozo Gruodžio gyvenimas ir kūryba" su jo kompozicijų pavyzdžiais, Vilnius 81. Lotynų ir dalinai lenkų kalba Pauliaus Jatulio paruoštas Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos leidinys su trim istoriniais žemėlapiams "Codex Medicensis seu Samogitae Diocesis Pars I (1416. II. 13 - 1609. IV. 2)", Roma 84; ši knyga apima 709 puslapius teksto su lietuvių kalbos santraukomis. Kunigui Pranui Vaseriui, Saltinių Bibliotekai parūpinusiam ir apmokėjusiam šį vertingą istorinį veikalą, Australijos Lietuvių Fondo vardu nuoširdus ačiū.

Aukojo: \$ 7 A. V. Žukauskas, po \$ 5 J. Ašmonas, J. Kamarauskas, E. Šidlauskas. Žurnalų komplektų - P. Binkus, Mrs. Karpavičius.

Visiems mūsų bibliotekos geradariams ir aukotojams nuoširdi padėka

J. Mikštas

Bibliotekos Vedėjas

SYDNEJUS

Išvežimų minėjimas lietuvių bendruomenėje įvyko birželio 9 d. Pradėtas pamaldomis už mūsų tautos kankinius, kurias aukojo prel. P. Butkus. Skaitymus atliko jaunimo atstovai. Pamokslą šiai dienai pasakė kun. P. Martūzas. Pamaldų metu giedojo Dainos choras. Organizuotai su vėliavomis pamaldose dalyvavo skautai, ramovėnai ir šaukliai.

Prieš pamaldas Tautos Fondo atstovai rinko aukas Lietuvos laisvės reikalams. Viešas minėjimas po pamaldų vyko Lietuvių klubo auditorijoje, kurį rengė Tautos Fondo atstovybė Australijoje.

Minėjimo eigą koordinavo Nijolė Vaičiūrgytė, - TF atstovybės narė. Prel. P. Butkus pakvietė tylos minutę pagerbti už laisvę žuvusius Lietuvos sūnus ir dukras. Savo jautria invokacija mus nukėlė į juodąjį birželį ir tų laikų siaubingą dieną, siaučiant rusų enkavedistams ir jų talkininkams Lietuvos komunistams.

Paskaitą skaitė Jaunimo sąjungos pirm. Dr. Rita Barkutė. Buvo malonu girdėti šią jauną lietuvaite, kuri yra pilnai informuota apie Lietuvos tragediją. Jos graži lietuvių kalba kėlė pasigėrėjimo. Nuostabu, kad po minėjimo atsirado tautiečių, kurie pasisiūlė padėti Lietuvos laisvės kovai net palikdami visą savo turtą.

Jaunieji deklamatoriai - Loreta Šarkauskaitė, Lana Stasiūnaitytė, Ričardas Červin, Antanas Šarkauskas taip pat aktyviai reiškiasi lietuviškoje veikloje ir gražiai kalba lietuviškai. Deklamacijas užbaigė Nijolė Vaičiūrgytė ir sava kūryba poetas Juozas Almis Jūragis. Jo kūryboje girdime ir Maironį ir Brazdžionį. Be jo neapsieina nei vienas mūsų minėjimas ir mūsų poetas yra visada laukiamas.

Pabaigai Dainos choras, vad. Br. Kiveriui ir Birutei Aleknaitei, padainavo Maldą už tėvynę J. Naujalia, Oi toli toli St. Gailevičiaus ir Lietuviais esame mes gimę St. Simkaus. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu. Po minėjimo Žmogaus teisių komitetas pravedė sėkmingą laiškų rašymo akciją lietuvių sąžinės kaliniams. Pastebėtina, kad ir čia prie stalų dominavo jaunimas. Na, vyresnieji ar užmiršo lietuviškai rašyti, o gal jau užmiršo ir juodąjį birželį. kor.

PADĖKA

Mūsų brangiam vyrui, tėvui ir seneliui a.a. Aleksandrui MILVYDUI mirus, nuoširdžiausią padėką reiškiamo visiems, kurie mūsų didelio skausmo valandoj kartu su mumis atidavėte paskutinę pagarbą mirusiajam.

Kun. Pr. Vaseriui už paskutinių sakramentų suteikimą, už Rožančių koplyčioje, šv. Mišių auką, maldas kapinėse ir šermenyse.

Dainos Sambūrio nariams už garbės sargybą prie karsito per Rožančių ir šv. Mišias bažnyčioje, už giesmes šv. Mišių metu, K. Lynikui už atsisveikinimo žodžius Dainos Sambūrio vardu, J. Petrašiūnui už atsisveikinimą buvusių Ciurlioniečių vardu ir L. Padgurskiui Gyvojo Rožančiaus vardu.

Dėkojame visiems draugams ir giminėms jo ilgos ligos metu lankiusiems namuose ir ligoninėje. Ačiū visiems laidotuvių metu už jo sielą užprašytas šv. Mišias ir aukas, dalyvavimą koplyčioje, bažnyčioje, kapinėse ir šermenyse. Gilus ačiū už paguodos žodžius, užuojautas per laikraščius, laiškus, kortelėmis ir už gražius gėvų žiedų vainikus.

Dėkojame giminėms už šermenų paruošimą ir visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu, didelio skausmo valandose mus godė ir suteikė stiprybės.

Nuliūdę - žmona Liucija, sūnus Algimantas, dukra Rasa su šeimomis.

GEELONGE

Motinos Dienos minėjimas Geelonge įvyko gegužės 26 d. Lietuvių Bendruomenės Namuose. Programa buvo trumpa, bet turininga.

Dr. Vinco Kudirkos Savaitgalio mokyklos Tėvų komiteto vardu pasveikino mamos ir visus susirinkusius K. Starinskas, o Geelongo Bendruomenės vardu pirm. Otonas Schrederis. Mirusios mamytės buvo prisimintos ir pagerbtos tylos minute. Anksčiau per minėjimus paskaitas skaitydavo daugiausiai pačios mamytės arba tėveliai, bet šiai dienai pritaikyta paskaita, nuostabiai pačio paruošta, skaitė savaitgalio mokyklos mokinys Danius Valaitis.

Sekė meninė dalis: pianinu pasakambino mokinė Neringa Luscombe. Neringa yra labai gabi muzikoj ir prie pianino dar groja smuiku. Sekė tautiniai šokiai. Tai Birutės Liebich paruošta mokinių grupė puikiai pašoko du tautinius šokius. Mūsų noras, kad ta tautinių šokių grupė padidėtų ir toliau dirbtų su objektyvu: Lietuvių Dienos Sydney 1986 m.

Po programos, kuri visų susirinkusių buvo atitinkamai įvertinta, sekė šilti pietūs, kuriuos paruošė nenuilstančiai dirbdamos mamytės.

Minėjime dalyvavo apie 60 žmonių, ačiū atsilankiusiems, kol dar toks skaičius remia mūsų pastangas dirbsim ir toliau.

Dr. Vinco Kudirkos Savaitgalio mokykla veikia šeštadieniais Lietuvių Bendruomenės Namuose 12.15 val. Kol kas reguliariai lanko mokyklą aštuoni vaikai, kai kurie iš jų dar porą kartų į mėnesį nuvažiuoja į Melbourne University High School, kur vyksta lituanistiniai kursai. Dr. Vinco Kudirkos Savaitgalio mokyklos vedėja dabar yra Irena Luscombe su padėjėja Aldona Scane.

Dr. Vinco Kudirkos Savaitgalio mokyklos komitetas susideda iš pirm. I. Luscombe, sekr. A. Scane ir išd. K. Starinsko, o amžinas pagalbinis komitetas iš Meilutės Bindokienės ir Genovaitės Valaitienės. K.S.

TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

Sibiro trėmimų minėjimą pradėjome lietuviškais pamaldomis birželio 9 d. iš Melbourne atvykus kun. Pr. Daukniui. Sv. Jono bažnyčia buvo pilna lietuvių, kai dar iš Melbourne atvyko pilnom uniformom DLK Vytenio Šaulių kuopa, vadovaujama Juozo Kvietelaičio, kurie stovėjo garbės sargyboje prie savo vėliavos kaip ir mūsų Skautų Šatrijos tunto ir Sporto Vyties klubo ir Lietuvos Trispalvės. Visi giedojome sutartines giesmes, kunigas tarė skirtą žodį, skaitymus atliko M. Kymantas, aukas atnešė svečiai iš Melbourne - Jonas ir Birutė Tamošiūnai. Sv. Komuniją priėmė beveik visi dalyviai ir pamaldas baigė Marija, Marija giesme.

Po pamaldų visi vykome į Lietuvių Bendruomenės Namus toliau tęsti trėmimų minėjimą. Pranešėjas buvo C. Vaičekauskienė ir pakvietė šaulius garbės sargybai prie vėliavų. Bendruomenės pirm. Otto Schrederis tarė žodį ir už žuvusius ir kankinamus mūsų brolius ir seses pakvietė susikaupimo tylos minutei. Svečias Jonas Tamošiūnas buvo pakviestas šiam minėjimui skaityti paskaitą. Ji buvo gan įdomi ir esant reikalui norėtume ir dažniau išgirsti jo paskaitą! C. Vaičekauskienė paskaitė eilėraštį iš partizanų kūrybos "Mūšis Kalniškės kaime". Sesutė su broliuku Luscombe - Neringa ir Anthony pasakambino pianinu dvi dainas ir atskirai po vieną. Pirmininkas O. Schrederis visiems padėjo ir pakvietė atsistojus sugiedoti Lietuvos himną. Sekė karšti pietūs, kavutė, tą viską ponios buvo paruošusios virtuvėje. Minėjimas praėjo geroje nuotaikoje.

VI. Stuikevičius

● **Sydnejus.** Rusija birželio 12 d. atgabeno savo tanką iš II pasaulinio karo ir padovanojo karo muziejui, kad galėtų australai pasidžiaugti kokiais tankais sovietai užplūdo Pabaltijo valstybes svetimo turto grobti.

TAUTOS FONDAS

Minint juodojo birželio aukas, Sydnejaus ir apylinkių lietuviai savo aukomis parėmė Lietuvos laisvės kovą aukodami Tautos Fondui.

Po \$ 30 - J. E. Černiauskai, prel. Petras Butkus MBE, \$ 25 - Jonas Sakalauskas, po \$ 20 - S. Jarmalaukas, K. Butkus, A. Jokantas, L. Karvelis, V. Patašius, B. Pivariūnas, Dr. V. Barkienė, \$ 15 V. Rušienė, po \$ 10 - R. Venclovas, Iz. Jonaitis, D. Bižienė, E. S., J. Sarkauskas, A. Statkus, J. Cervin, S. Norvilaitis, A. L. Kramiliai, Z. Storpirstis, A. Giniūnas, A. Skirka, A. Juodgalvis, O. V. Jonušai, P. Grosas, P. Burokas, P. Armonas, B. Sidlauskas, Dr. B. Vingilis, N.N., V. Jasiūnienė, M. Petronis, K. Andriūška, Dr. I. Venclovas, N.N., J. Paltanavičius, V. Juzėnienė, D. E. Bartkevičiai, Juozas Ramanauskas, L. Cox, J. Makūnas, V. Petniūnienė, V. Šimkus, J. K., M. Vaškevičienė, J. Vaičiūgienė, \$ 6 - V. Skeivys.

Po \$ 5 - V. J. Jablonskiai, Dr. G. Kazokienė, prof. A. Kabaila, V. J. Zablockiai, T. Vingilienė, N.N., A. Žilys, E. Bliokienė, S. Montvidas, G. Grybaitė, B. Žalys, V. Sablevičius, V. Kardelis, M. J. Siručiai, Elaine Whitworth, S. Skorulis, V. Vilkaitis, A. Adomėnas, A. Savickienė, M. Koliavienė, A. Lokys, M. Migevičienė, Pr. Antanaitis, B. Ropienė, V. Z. Cilvinai, J. A. Jūragis, E. Dryža, N.N., V. Stasiūnaitis, J. Gatavičius, A. Pečiulis, N. Celkienė, J. Skuodas, A. Montvidienė, A. Léveris, Pr. Sakalauskas, J. Putvinas, J. Šuopys, po \$ 4 - R. Mickienė, J. Dambrauskas, J. Barila, L. Simanauskas, po \$ 2 - A. Bagaslauskas, J. Žukauskas, J. S. Gintalas, Mark Sweeney, D. Karpavičienė, K. L. Ankus, O. Palaitienė, K. Eirošius. Kitos pavardės neįskaitomos.

Viso surinkta \$ 845. Tai stambi suma Lietuvos laisvės reikalams. Visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

Tautos Fondo Atstovybė
Australijoje, Sydnejus

Laiškas Redakcijai

Šiuo laišku per Jus siunčiu savo metines aukas Tautos Fondui ir Religinei Salpai.

Tarp kitko, esu nustebintas, kad čia Melbourne nėra lietuviškos draugijos ar organizacijos, kuri tvarkytų tautiečių palikimus. Gi australiškos "Trustee" įstaigos tai mieliai daro, pasilikdamos 5% nuo palikimo turto. Man įdomu, kodėl lietuvių organizacijos prašo aukų, bet nenori legaliai užsidirbti pinigų, tvarkydami palikimus (Wills).

F. Gužas

LIETUVIŲ RADIO

VALANDĖLĖS

ADELAIDĖ 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadi. 11 val. ryto, pirmadi. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieną ketvirtadienį 5.30 - 6 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

FILMŲ PASAULYJE

VIETNAME KARAS

NEBAIGTAS — ARBA RAMBO

JAV įsivėlusios į karą Vietname varė keistą politiką - šaudyti tikrai ginantis, nepulti, neperžengti nustatytų linijų ir stengtis laimėti. Tai neįmanomos sąlygos, galimos padiktuoti arba nesveikų galvų, o jei sveikų - tai su skylėmis galvose. Taip darė Jungtinės Amerikos Valstybės, todėl Vietname žuvo apie 55.000 amerikiečių, kelis kart daugiau sužeistų, daugelis grįžo sukvailinti, nuolatosis baisai sapnuojantieji.

Be to, Vietname liko tūkstančiai amerikiečių belaisvių, kurių JAV sakosi negalinčios atgauti. Pašaliečiams tai niekis, nes jie turi šampano ir lengvus automobilius, vakarais glosto minkštus kūnelius. Kas kita nukentėjusiems, kurių broliai ar sūnūs tebėra ano krašto nelaisvėje.

Iš JAV kalėjimo pašaukiamas tvirtas vyras, vadinamas Rambo (vaidina Sylvester Stallone) jam siūloma vykti į Vietnamą pasižvalgymui, tik nufotografuoti belaisvių stovyklas, kur laikomi amerikiečiai. Jo viršininkas (civilis) sužinojęs, kad Rambo grįžta net su išlaisvintais amerikiečių belaisviais, įsako jį negelbėti, palieka Vietnamo džiunglėse, kur juos sugauna, kankina vietnamiečiai. Bet jis vistiek pabėga, grįžta.

Tada niekšas civilis viršininkas teisinasi, kad jis nekaltas, jis tik vykdė gautus įsakymus iš Vašingtono. Susikirtimas, Rambo padlaižį nori nužudyti, kulkosvaidžiu sušaudo visokius kompiuterius, išsigandusį palieka gyvą.

Viskas tėra žaidimas nekaltų žmonių gyvybėmis, didieji niekšai sėdi nepajudinami, neleidžiama net iš belaisvės gelbėti.

Filmas pilnas didelio veiksmingumo, šaudymų kulkomis ir strėlėmis, skraidomų malūnsparnių, raketų ir kitko. Betgi žiaurumai tėra išsigelbėjimui ir nelaimingųjų gelbėjimui, ne kokios pramogai. Filmas vertingas, parodo, kad kova tarp blogio (komunizmo) ir demokratijos tebevyksta, nors demokratijos viršūnėje sėdi nemažesni niekšai, kaip tie, prieš kuriuos paleidžiami kovoti idealistai vyrai, nenumatantieji jiems užstatytų sąstų, negalintieji laimėti, nors būtų narsiausias.

Tuo atveju pasakyta daug tiesos. Ar teisybė pajudins niekšų sąžinę?

Režisavo George P. Cosmatos. Producers Buzz Feitshans. Rankraštis Sylvester Stallone ir James Cameron. Paleido Tri-Star filmų įmonė. Įvertintas raide "R", nes yra kruvinų scenų, pavartojama stiprokių žodžių.

Vaidina Richard Crenna (gerą amer. kariškį), Julia Nickson, daug kitų. Anglų kalba filmas pavadintas "Rambo. First Blood Part II". Bus šio filmo sekančioji dalis, nors čia pradėtas veiksmas užbaigiamas.

Algirdas Gustaitis

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA

„TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

nuo \$ 100 iki \$ 20.000 — 12%

nuo 20.000 ir daugiau — 13%

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 ikeičiant nekilm. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubo patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.